

Mladi za napredek Maribora 2015

32. srečanje

NASILJE NA ŠOLI

RAZISKOVALNO PODROČJE: SOCIOLOGIJA

Raziskovalna naloga

Avtor: MARUŠA KAPUN, MAŠA MARUŠA RIBIČ, NELA NOVAK

Mentor: IRENA PROSENJAK

Šola: OŠ DRAGA KOBALA MARIBOR

2015, Maribor

Mladi za napredek Maribora 2015

32. srečanje

NASILJE NA ŠOLI

RAZISKOVALNO PODROČJE: SOCIOLOGIJA

Raziskovalna naloga

2015, Maribor

KAZALO

1. POVZETEK	4
2. UVOD	5
2. 1. Kaj je nasilje?	6
2. 2. Posledice nasilja nad otroki	8
2. 3. Obvladovanje nasilja na šolah	9
3. METODE DELA	11
4. REZULTATI.....	12
4. 1 Anketa za učence	12
4.2. Anketa starši	21
4. 3. Intervju.....	24
5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV	27
6. DRUŽBENA ODGOVORNOST	29
7. ZAKLJUČEK	30
8. VIRI IN LITERATURA	32
9. PRILOGA 1: Spletna anketa za starše – nasilje na šoli	33
10. PRILOGA 2: Anketa učence.....	34

KAZALO SLIK

Slika 1: Kazniva dejanja v osnovnih in srednjih šolah	10
Slika 2: Logotip projekta Povej!	11

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število anketirancev po razredih in spolu	12
Tabela 2: Kako varno se počutimo v šoli	13
Tabela 3: Ali sem bil tarča nasilja na šoli?.....	14
Tabela 4: Katera oblika nasilja žrtev najbolj prizadene	15
Tabela 5: Prostor na šoli, kjer se najpogosteje izvaja nasilje	16
Tabela 6: Nasilna dejanja, ki sem jim bil priča v šoli	17
Tabela 7: Ravnanje ob nasilnem dejanju.....	18
Tabela 8: Podatki o številu žrtev nasilja izven šole	19
Tabela 9: Zakaj so nekateri nasilni?	20
Tabela 10 : Varnost pred nasiljem vrstnikov po mnenju staršev	21
Tabela 11: Število in odstotek otrok, ki so bili po mnenju staršev žrtev nasilja na šoli	22
Tabela 12: Odgovori staršev, kakšno nasilje je bilo izvedeno na otroku	23
Tabela 13: Predlogi staršev za omejitev nasilja na šoli.....	24

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Kako varno se počutim v šoli	13
Graf 2: Ali sem bil tarča nasilja na šoli?	14
Graf 3: Katera oblika nasilja žrtev najbolj prizadene.....	15
Graf 4: Prostor na šoli, kjer se najpogosteje izvaja nasilje	16
Graf 5: Nasilna dejanja, ki sem jim bil priča v šoli.....	17
Graf 6: Ravnanje ob nasilnem dejanju	18
Graf 7: Podatki o odstotku žrtev nasilja izven šole	19
Graf 8: Zakaj so nekateri nasilni	20
Graf 9: Število anketiranih staršev glede na spol	21
Graf 10 : Varnost pred nasiljem vrstnikov po mnenju staršev	21
Graf 11 : Odstotek otrok, ki so bili po mnenju staršev žrtev nasilja na šoli.....	22

1. POVZETEK

V naši raziskovalni nalogi smo želele ugotoviti, ali se na naši šoli izvaja nasilje. Hipoteze smo preverjale z iskanjem podatkov v literaturi in na spletnih straneh, z anketo za učence in spletno anketo za starše. Ugotovile smo, da se nasilje na naši šoli še izvaja, ampak ga je manj, kot pred leti. Največ nasilja se izvaja na hodnikih in v sanitarnih prostorih, nasilneži pa so predvsem tisti, ki se željo postaviti pred sovrstniki ali pa so sami bili tarča nasilja. Žrtve nasilja se zaupajo staršem, učiteljem in prijateljem. Starši menijo, da je nasilje še prisotno, ampak, njihovi otroci se dokaj dobro počutijo na šoli. Navedli so nekaj ukrepov za omejitev nasilja. Naša sklepna misel je, da nasilje na šoli je prisotno, vendar ga s skupnimi napori lahko omejimo.

2. UVOD

Nasilje ni nikomur neznano in tuje. Vsi smo ga že kdaj doživeli in vsi smo ga že kdaj povzročili.

Nedaleč nazaj smo spremljali preko medijev grozljive primere nasilja, predvsem v ZDA in se spraševali, kaj je tam narobe, da lahko pride do takih dogodkov. Posebno grozljivo se nam je zdelo, ko smo poslušali in gledali o nasilju med mladimi v šolah. Danes pa ugotavljamo, da se nam je nasilje nevarno približalo. Ne moremo govoriti več o nečem, kar se dogaja nekje daleč, ampak o stvareh, ki se dogajajo med nami.

Tudi na naši šoli je prisotno nasilje. Zato smo temo želele podrobneje raziskati in smo si zastavile naslednje cilje:

1. Spoznati, ali je nasilje prisotno na naši šoli in v kakšnem obsegu.
2. Ugotoviti, kaj menijo o nasilju v šoli učenci (ali je nasilje med njimi prisotno, ali ga ni, kje do njega najpogosteje prihaja in predvsem, kako ga preprečiti).
3. Ugotoviti, zakaj po mnenju učencev do nasilja sploh prihaja.
4. Ugotoviti, kaj starši menijo o nasilju na šoli in kako ga zmanjšati.
5. Kakšno mnenje ima o stopnji nasilja na šoli naša pedagoginja.

Hipoteze:

Hipoteza številka 1: **Nasilje je prisotno na naši šoli.**

Hipoteza številka 2: **Največ nasilnih dejanj se zgodi na šolskih hodnikih.**

Hipoteza številka 3: **Učenci menijo, da je pomembno psihično in fizično nasilje.**

Hipoteza številka 4: **Žrtve nasilja zaupajo o dogajanju odraslim – staršem in učiteljem.**

Hipoteza številka 5: **Odrasli otrokom – žrtvam ali pričam nasilja prisluhnejo, jim pomagajo in svetujejo.**

Hipoteza številka 6: **Starši menijo, da je na šoli preveč nasilja.**

Nasilje je staro toliko, kot je staro človeštvo. Posamezniki so se že od nekdanj morali boriti za svoj prostor pod soncem. Z razvojem človeštva so se spreminjale tudi oblike nasilja in orodja, s katerim se je nasilje izvajalo.

V zadnjem obdobju nas še posebej skrbi nasilje, do katerega prihaja med mladimi in otroki, saj vemo, da iz mladostnih nasilnikov lahko nastanejo samo nasilni odrasli ljudje. Z vzgojo mladih za nenasilje se ukvarjamo v različnih družbenih sredinah. Največ pozornosti pa se temu problemu posveča v šolah, kjer mladi preživljajo veliko časa in se največ družijo z vrstniki. Prav zaradi tega je prav v šolah veliko možnosti in priložnosti, da pride do nasilnih dejanj.

V medijih zadnje čase veliko beremo o nasilju v šolah in to je zelo zaskrbljujoče.

Veliko govorimo o nenasilju, o reševanju sporov in problemov sporazumno, po mirni poti, vendar se vse pre pogosto dogaja, da nam stvari uhajajo iz rok in kar je najhuje, žrtve nasilnih dejanj so velikokrat tudi povsem nedolžni in nemočni.

2. 1. Kaj je nasilje?

Nasilje ni vsak pretep med enako močnima vrstnikoma, pač pa govorimo o nasilju, kadar učenec ali skupina učencev drugemu učencu govori neprijetne ali nespodobne stvari, ga zafkava, tepe, mu uničuje stvari, ga obrekuje ali izloča iz družbe vrstnikov in podobno.

Nasilje je kršenje pravil varnega in kvalitetnega skupnega bivanja, nasilje je kršenje človekovih pravic in človekovih osebnih mej, nasilje je zlorabljanje moči enega v škodo drugega...

Nasilje ima več oblik:

Psihično nasilje so dejanja, ko z besedami negativno vplivamo na samozavest, samopodobo in samozaupanje druge osebe (grobo kritiziranje človekove osebnosti, žaljenje, zmerjanje, poniževanje, ustrahovanje in grožnje z besedami, kričanjem, telesno držo, ustvarjanje negativnih mnenj o osebi na podlagi predsodkov in stereotipov, ignoriranje, molčanje, da bi dosegli svoj cilj, širjenje negativnih govoric o osebi, da bi zmanjšali njen ugled v družbi, izoliranje osebe od ljudi, s katerimi bi želela ohraniti stik ipd.).

Telesno ali fizično nasilje je uporaba fizične sile na človekovo telo ali njegovo življenje. Pogosto se začne s psihičnim nasiljem (klofutanje, brcanje, ožiganje kože, udarci z roko ali predmeti, metanje predmetov proti osebi ali v osebo, odpiranje, dotikanje, če človek tega ne želi, zvijanje rok, polivanje s tekočino, neželena striženje las, omejevanje gibanja, odrekanje ali siljenje s hrano, umor, napadi z orožjem ipd.).

Spolno nasilje so vsa spolna dejanja povezana s spolnostjo, ki jih oseba čuti kot prisilo. (slačenje, opazovanje, komentiranje in nagovarjanje, ki pri osebi povzroči nelagodje, poljubljanje, otipavanje, siljenje h gledanju pornografskih vsebin, poniževanje človeka glede njegove spolnosti in podobna dejanja).

Ekonomsko nasilje so vse oblike nadvladovanja oziroma poniževanja žrtve s pomočjo sredstev za preživetje ali odrekanja pravic, povezanih z zaslužkom (omejevanje pravice do zaposlitve, preprečevanje žrtvi, da razpolaga s svojim ali skupnim denarjem, siljenje druge osebe v finančno odvisnost, zahteva po pokorščini, ker so žrtvina finančna sredstva nižja ipd.).

Ljudje živimo v skupnosti, kjer vladajo pravila, ki se jih moramo držati.

O dobrih medčloveških odnosih lahko govorimo le, kadar vsi vključeni spoštujemo človekove pravice, ki so določene z zakoni.

Vsak človek ima pravico živeti varno, brez nasilja.

Največ nasilja se dogaja med osebami, ki se med seboj poznajo.

Raziskave kažejo, da na nasilno vedenje otrok vplivajo predvsem štiri poglavitni dejavniki:

1. Če je otrok izpostavljen pomanjkanju topline in pozornosti, obstaja večje tveganje, da bo kasneje nasilen in sovražen do drugih;
2. Če so starši preveč strpni in otroku ne postavijo jasnih meja dovoljenega nasilnega vedenja do drugih, je prav tako večja verjetnost, da bodo nasilni tudi kasneje;
3. Prav tako vodi v nasilno vedenje otrok uporaba moči kot vzgojne metode – npr. telesno kaznovanje otroka ali agresivni čustveni izbruhi;
4. Po mnenju strokovnjakov je zadnji dejavnik, ki vpliva na otrokov razvoj v agresivnega mladostnika njegov temperament.

Nekateri bi radi povezali medijsko nasilje kot vzrok za nasilna dejanja, vendar zato ne obstajajo nobeni prepričljivi dokazi.¹

Torej lahko sklenemo: »...(duševno) zdrave otroke ustvarjata ljubezen in skrb staršev, z jasno postavljenimi mejami dovoljenega vedenja in brez uporabe telesnega kaznovanja.« (Habbe, 2000, str. 6).

---

¹ Lawson, Sociologija: shematski pregledi

Žrtve so običajno otroci, ki so občutljivi, sramežljivi, previdni in zaprti vase. Kadar jih kdo napade, se branijo z jokom in umikom. O sebi nimajo dobrega mnenja, saj se imajo za neuspešne, neumne in nepriljubljive. V šoli so običajno osamljeni, njihovi starši pa so praviloma preveč zaščitniški. Takim otrokom pravimo pasivne žrtve. Poleg njih pa poznamo še izzivalne žrtve. To pa so običajno otroci, ki so nemirni in s svojim vedenjem motijo druge in tako privlačijo nasilne vrstnike.

Glavna lastnost nasilnežev pa je agresivnost do vrstnikov in običajno tudi do učiteljev. Hitro se razjezijo in imajo le malo potrpljenja. O sebi imajo dobro mnenje, hkrati pa čutijo močno potrebo po obvladovanju drugih. Težko se podrejujejo pravilom in so kljubovalni ter običajno iznajdljivi.

Pri nas je z zakoni določeno, kaj je nasilje in kako ga sankcioniramo. Naj jih nekaj naštejemo:

Zakon o preprečevanju nasilja v družini, Zakon o socialnem varstvu, Kazenski zakonik, Konvencija o otrokovih pravicah (OZN), Konvencija Sveta Evrope o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo, Splošna deklaracija človekovih pravic, Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Vsem, ki so žrtve nasilja, pomagajo različna društva in skupine. Med njimi so na primer: Društvo za nenasilno komunikacijo, Varna hiša za ženske in otroke, žrtve nasilja, Društvo SOS telefon, Zatočišče za ženske in otroke žrtve nasilja, Centri za socialno delo, Društva za pomoč ženskam in otrokom, žrtvam nasilja, Krizni centri za mlade, Društvo SOS telefon za ženske in otroke - žrtve nasilja...

2. 2. Posledice nasilja nad otroki

Posledic nasilja nad otroki je več. Le-te so odvisne od starosti otroka in v katerem razvojnem obdobju je bil otrok trpinčen, od otrokovega značaja, temperamenta, trajanja nasilja in intenzitet trpinčenja. Prav tako na stopnjo posledic vpliva odnos med otrokom žrtvijo in storilcem in odziv družine in institucij na odkritje nasilja.

Posledice nasilja pri otrocih: tesnoba, depresija, slabi šolski uspeh, nizko samospoštovanje, neposlušnost, nočne more, telesne motnje, agresija, beg od doma in še mnoge druge.²

---

² <http://zavod-emma.si/o-nasilju/nasilje-nad-otroki/>

O izvoru človekove agresivnosti obstaja več teorij, ki jih lahko razvrstimo v tri skupine:

Teorija instinkta pravi, da je agresivnost dedno pogojena. Pojavljala naj bi se spontano zaradi notranjih dejavnikov organizma. Pogostejša je razlaga agresivnosti s frustracijo, ki se pojavi, kadar naletimo na oviro, pri doseganju nekega cilja. Agresivnost je tem večja, čim večja je ovira in čim pomembnejši je cilj. Nekateri so agresivni, ker jim drugi tako ukažejo. Instrumentalna agresija pa je tista, pri kateri ni namen poškodovati drugo osebo, ampak koristni cilj (denar...). (Musek, 2001, stran 250)

2. 3. Obvladovanje nasilja na šolah

Nasilje v šolah je prisotno res že od nekdaj, toda v zadnjih letih vse bolj prerašča v različna kazniva dejanja, ki jih šole niso več sposobne obvladovati same. Poleg nasilja med vrstniki, ki dosegajo različne oblike fizičnega in psihičnega trpinčenja med učenci, se v današnji šoli dogajajo kraje, ropi, tudi različne oblike poškodovanja šolskega ali tujega premoženja. V šolah se pojavlja alkoholizem, kajenje, prodaja in uživanje mamil ter pomirjeval. V šolah in okolici se pojavljajo grafiti in izsiljevanja. Učenci se združujejo v nasilniške skupine in kriminalne tolpe. V sodobnih šolah je navzoče tudi spolno nasilje, računalniški kriminal in številni drugi nevarni pojavi. V šolah se srečujejo storilci in žrtve, kar vodi v dodatne stiske. Vse to močno presega sposobnosti obvladovanja še tako izkušenega učitelja ali šolskega svetovalnega delavca. (Habbe, 2000).

V naših šolah otroci preživijo skoraj tretjino dneva, zato si starši želijo, da bi bile šole »varne oaze mirnega sožitja med učitelji in učenci vseh starosti« (Habbe, 2000, str. 1). Toda šolsko okolje je dandanes vse drugo prej kot to. Vsakdanjost naših današnjih šol so prepiri, grožnje, pretepi, izsiljevanja, kraje, ropi, pa celo prodaja in uživanje mamil ter druge oblike nasilja.

Pomembno je, da se šola pravočasno odzove na motnje v njenem učnem in vzgojnem procesu.

Za preprečevanje nasilja med vrstniki pa ni dovolj le pomagati posameznim nasilnežem in žrtvam, ampak je potrebno celovito ukrepati. V reševanje problema morajo biti vključeni vsi udeleženci vsakdanjega šolskega procesa, pa tudi starši. (Habbe, 2000).

Nasilje je pravzaprav problem sodobnega načina življenja in sodobne družbe nasploh in ne le problem slovenskih šol. Z njim se ukvarjajo ljudje iz različnih strok (psihologi, sociologi, pedagogi, policisti, socialni delavci, novinarji, politiki...). Vsak se z omenjeno problematiko

ukvarja iz svojega zornega kota in pogosto je težko iz razmišljanj ter ugotovitev posameznikov priti do uporabnih in splošno veljavnih rešitev.

Zagotavljanje varnosti otrok v šolah je zagotovo zelo zahtevna naloga, saj je njena uspešnost odvisna od številnih dejavnikov, na katere pogosto posameznik nima skoraj nobenega vpliva. (Habbe, 2000).

Slika 1: Kazniva dejanja v osnovnih in srednjih šolah (vir: Generalna policijska uprava)³

Projekt Povej

Z namenom opozarjanja na problem medvrstniškega nasilja v šolah je UNICEF Slovenija v letu 2006 začela izvajati zagovorniški projekt POVEJ! Poudarek je predvsem na sodelovanju učencev, staršev, zaposlenih na šolah in lokalne skupnosti.⁴

V šolskem letu 2009/10 smo se v projekt Povej! vključili tudi na naši šoli, saj smo ugotovili, da se tudi mi soočamo z medvrstniškim nasiljem v najrazličnejših oblikah.

Naš namen je bil poenotiti način reagiranja in ravnanja v primeru medvrstniškega nasilja, k sodelovanju pri reševanju te problematike pritegniti vse delavce šole, starše, pa tudi lokalno skupnost, hkrati pa oblikovati enotna pravila celotne šole.

Najprej smo izvedli anketo med učenci in učitelji in tako pridobili pregled stanja nasilništva na šoli. Nato smo se odločili za izvajanje preventivnih delavnic preprečevanja medvrstniškega

³ <http://www.zurnal24.si/z-nasilnezi-pod-preprogo-clanek-99742>

⁴ http://www.otroci.si/zakonodaja/projekt_povej_spregovorimo_o_nasilju_med_otroki

nasilja v okviru razrednih ur posameznih oddelčnih skupnosti. Zapisali smo razredna pravila in jih obesili na vidno mesto v učilnici. Prav tako smo zapisali ukrepe, ki jih bo deležen tisti, ki se pravil ne bo držal.

Projekt je že zaključen, mi pa smo obdržali pisanje razrednih pravil, vsako šolsko leto, na prvi razredni uri.

Slika 2: Logotip projekta Povej!⁵

3. METODE DELA

Obravnavano problematiko smo najprej poiskale v literaturi. Nadaljevale smo z brskanjem po spletu. Teorije o nasilju je veliko. Me smo izbrale nekaj knjig, ki so se nam zdele najbolj primerne in za našo starost dokaj razumljivo napisane.

Anketo smo izvedle med učenci od četrtega do devetega razreda. Anketa je bila anonimna.

Za starše smo pripravile spletno anketo. Z njo smo želele ugotoviti, kaj starši menijo o nasilju na naši šoli.

Intervju z gospo Aleksandro Borovnik, v katerem smo jo povprašale o njenih izkušnjah pri delu z učenci naše šole.

---

⁵ <https://www.google.si/search?q=projekt+povej&biw>

4. REZULTATI

4.1 Anketa za učence

Anketirale smo učence od četrtega do devetega razreda. Vseh anket skupaj je bilo 300.

Ankete smo obdelale tako, da smo preštlevale odgovore pri posameznem vprašanju in jih zapisovale na prazni anketni list. Število odgovorov smo preračunale v odstotke, ker je število učencev v posameznem razredu drugačno in tako dobimo bolj primerljive rezultate.

Odgovore smo prikazale v tabelah, v grafih ter s preglednicami.

V tabelah je navedeno število odgovorov in odstotki, glede na število učencev v razredu.

V grafih so podatki za posamezni odgovor navedeni v odstotkih.

Preglednice smo uporabile zato, da smo v njih zapisale odgovore, ki so jih anketiranci navajali pri vprašanjih odprtega tipa. V preglednice smo združile skupaj odgovore četrtil, petih in šestih ter sedmih, osmih in devetih razredov.

Tabela1: Število anketirancev po razredih in spolu.

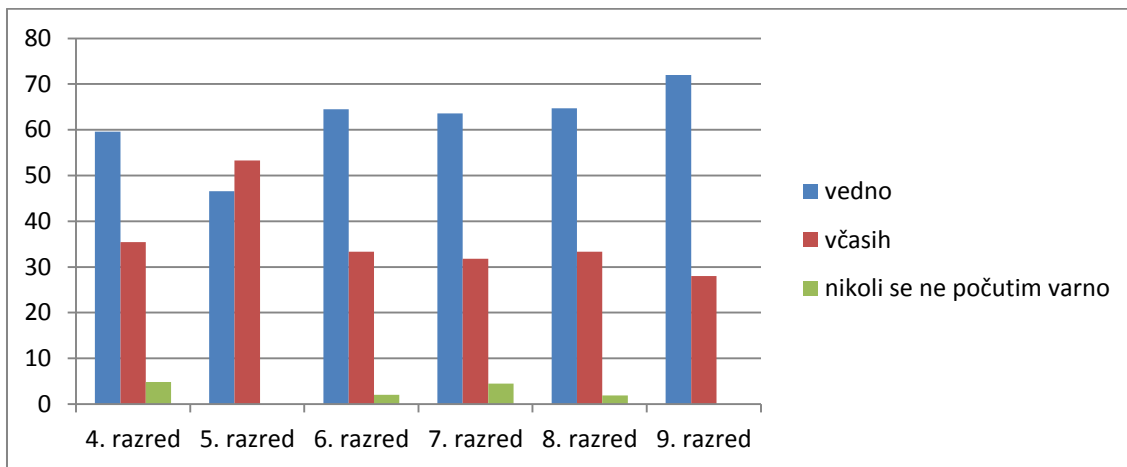
razred	moški	ženske	skupaj
4	34	28	62
5	23	22	45
6	25	23	48
7	23	21	44
8	25	26	51
9	29	21	50
skupaj	159	141	300

1. Vprašanje: V šoli se počutim varno. (obkroži)

Tabela 2: Kako varno se počutimo v šoli?

1. vprašanje	Vedno		Včasih		Nikoli se ne počutim varno		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	37	59,6	22	35,4	3	4,8	62	
5. razred	21	46,6	24	53,3	0	0	45	
6. razred	31	64,5	16	33,3	1	2,0	48	
7. razred	28	63,6	14	31,8	2	4,5	44	
8. razred	33	64,7	17	33,3	1	1,9	51	
9. razred	36	72,0	14	28,0	0	0	50	

Graf 1: Kako varno se počutim v šoli?

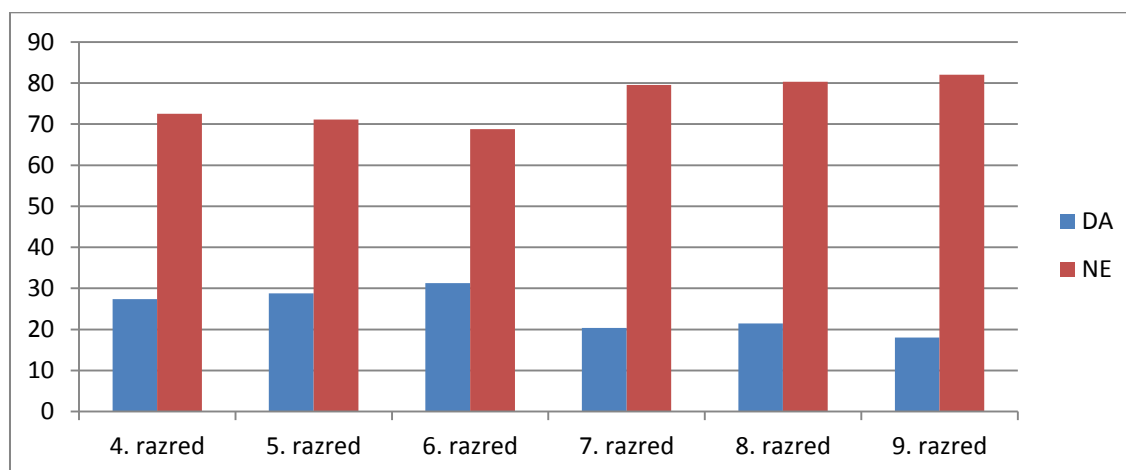
Iz grafa je razvidno, da se večina učencev v šoli počuti varno.

2. Vprašanje: V šoli sem že bil/a tarča nasilja.

Tabela 3: Ali sem bil tarča nasilja na šoli?

2. vprašanje	DA		NE		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	17	27,4	45	72,5	62	
5. razred	13	28,8	32	71,1	45	
6. razred	15	31,25	33	68,75	48	
7. razred	9	20,4	35	79,5	44	
8. razred	11	21,5	41	80,3	51	
9. razred	9	18,0	41	82,0	50	

Graf 2: Ali sem bil tarča nasilja na šoli?

Ta graf nam prikazuje, da večina učencev ni bila tarča nasilja.

Če si obkrožil/a DA, zapiši, kaj je bilo:

Med odgovori so najpogostejši: pretepanje (19), psihično nasilje (19), grožnje (8), zmerjanje (4), žaljenje, norčevanje, posmehovanje, izzivanje, govorjenje grdih besed, jemanje stvari in ustrahovanje.

Komu si povedal, kaj se je zgodilo?

Največ učencev se zaupa staršem (29), nato sledijo učitelji (22), prijateljem (6), socialni delavki (2) in sestri (1). Dva učenca sta zapisala, da ne zaupata nikomur.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da večina učencev pove za nasilno dejanje staršem in učiteljem.

Je ta oseba ukrepala? Kako?

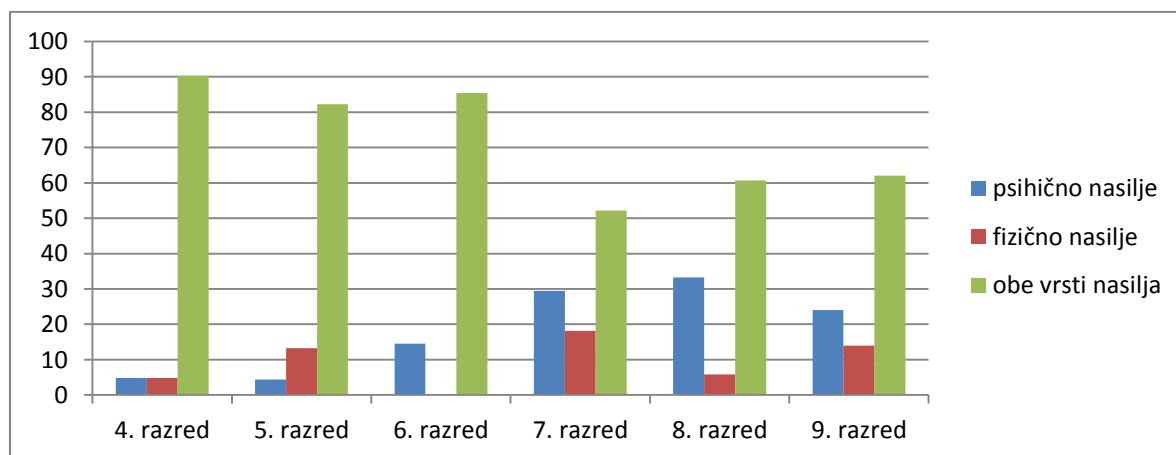
Navedbe učencev so sledeče: pogovori s starši, učitelji ali ravnateljem (21), jaz sem ukrepal (3), opozorilo (1), ata je prišel v šolo (1), odstranitev iz družbe (1) in nov sedežni red (1). Trije učenci so zapisali, da oseba ni ukrepala.

3. Vprašanje: Kaj meniš, katera oblika nasilja žrtve najbolj prizadene?

Tabela 4: Katera oblika nasilja žrtev najbolj prizadene?

3. vprašanje	Psihično nasilje		Fizično nasilje		Obe vrsti nasilja		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	3	4,8	3	4,8	56	90,3	62	
5. razred	2	4,4	6	13,3	37	82,2	45	
6. razred	7	14,5	0	0	41	85,4	48	
7. razred	13	29,5	8	18,1	23	52,2	44	
8. razred	17	33,3	3	5,8	31	60,7	51	
9. razred	12	24,0	7	14,0	31	62,0	50	

Graf 3: Katera oblika nasilja žrtev najbolj prizadene?

Ta graf nam pove, da večina učencev meni, da človeka prizadeneta obe vrsti nasilja.

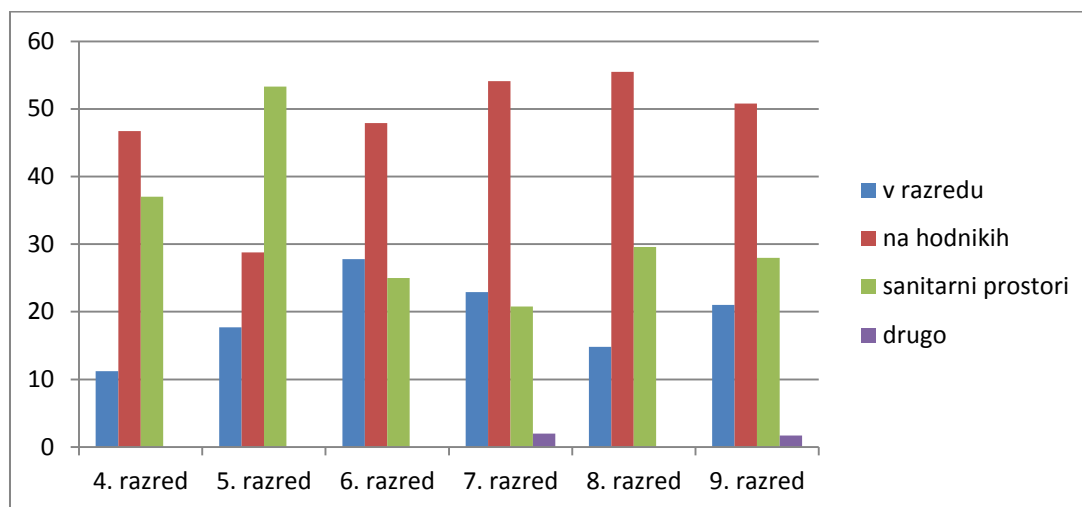

4. Vprašanje: V katerih šolskih prostorih meniš, da se najpogosteje izvaja nasilje?

Tabela 5: Prostor na šoli, kjer se najpogosteje izvaja nasilje.

4. vprašanje	V razredu		Na hodnikih		Sanitarni prostori		Drugo		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	7	11,2	29	46,7	23	37,0	0	0	62	
5. razred	8	17,7	13	28,8	24	53,3	0	0	45	
6. razred	13	27,0	23	47,9	12	25,0	0	0	48	
7. razred	11	22,9	26	54,1	10	20,8	1	2,0	48	
8. razred	8	14,8	30	55,5	16	29,6	0	0	54	
9. razred	12	21,0	29	50,8	16	28,0	1	1,7	58	

Graf 4: Prostor na šoli, kjer se najpogosteje izvaja nasilje.

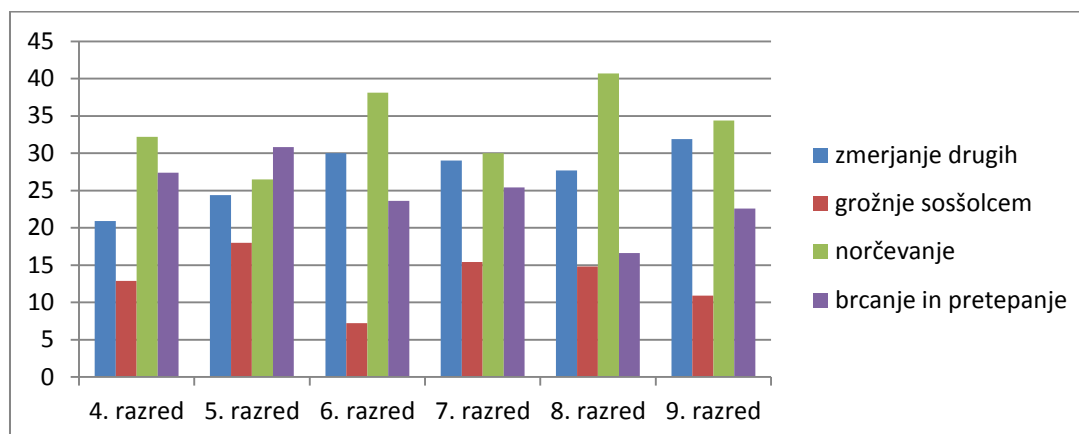
Iz tega grafa smo razbrale, da večina učencev meni, da se največ nasilja dogaja na hodnikih. Pri mlajših je nasilje prisotno tudi v sanitarnih prostorih.

5. Vprašanje: Obkroži nasilna dejanja, ki si jim bil/a že kdaj priča v šoli.

Tabela 6: Nasilna dejanja, ki sem jim bil priča v šoli.

5. vprašanje	Zmerjanje drugih		Grožnje sošolcem		Norčevanje		Brcanje in pretepanje		skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	13	20,9	8	12,9	20	32,2	17	27,4	62	
5. razred	23	24,4	17	18,0	25	26,5	29	30,85	94	
6. razred	17	30,9	4	7,2	21	38,1	13	23,6	55	
7. razred	32	29,0	17	15,4	33	30,0	28	25,4	110	
8. razred	30	27,7	16	14,8	44	40,7	18	16,6	108	
9. razred	38	31,9	13	10,9	41	34,4	27	22,6	119	

Graf 5: Nasilna dejanja, ki sem jim bil priča v šoli.

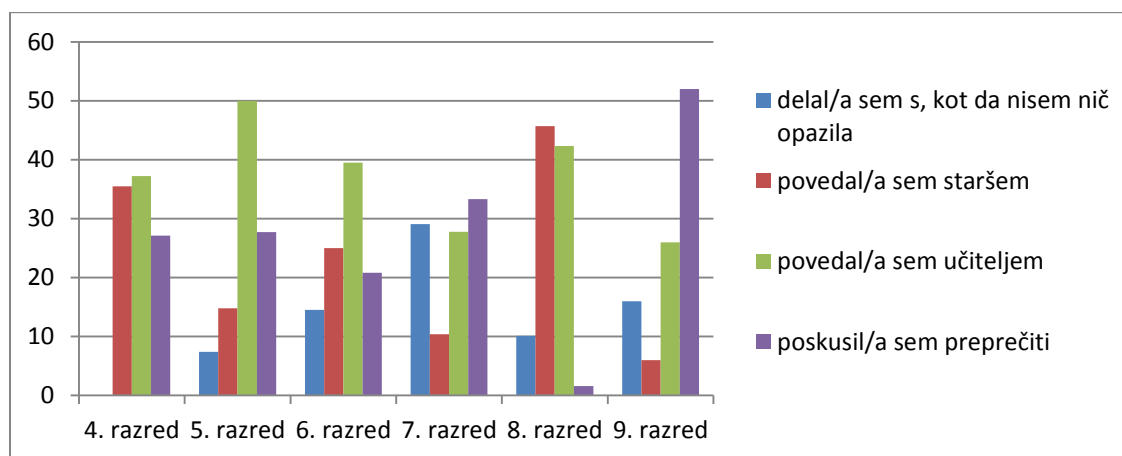
Ta graf nam pove, da je večina učencev bila priča norčevanju, zmerjanju drugih in brcanja ter pretepanje. Pod drugo ni bilo nobenega zapisa.

6. Vprašanje: Kako si ravnal/a, če si bil/a priča nasilnemu dejanju?

Tabela 7: Ravnanje ob nasilnem dejanju

6. vprašanje	delal/a sem se, kot, da ničesar nisem opazil/a		povedal/a sem staršem		povedal/a sem učiteljem		poskusil/a sem preprečiti nasilno dejanje		skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	0	0	21	35,5	22	37,2	16	27,1	59	
5. razred	4	7,4	8	14,8	27	50,0	15	27,7	54	
6. razred	7	14,5	12	25,0	19	39,5	10	20,8	48	
7. razred	14	29,1	5	10,4	13	27,1	16	33,3	48	
8. razred	6	10,1	27	45,7	25	42,3	1	1,6	59	
9. razred	8	16,0	3	6,0	13	26,0	26	52,0	50	

Graf 6: Ravnanje ob nasilnem dejanju

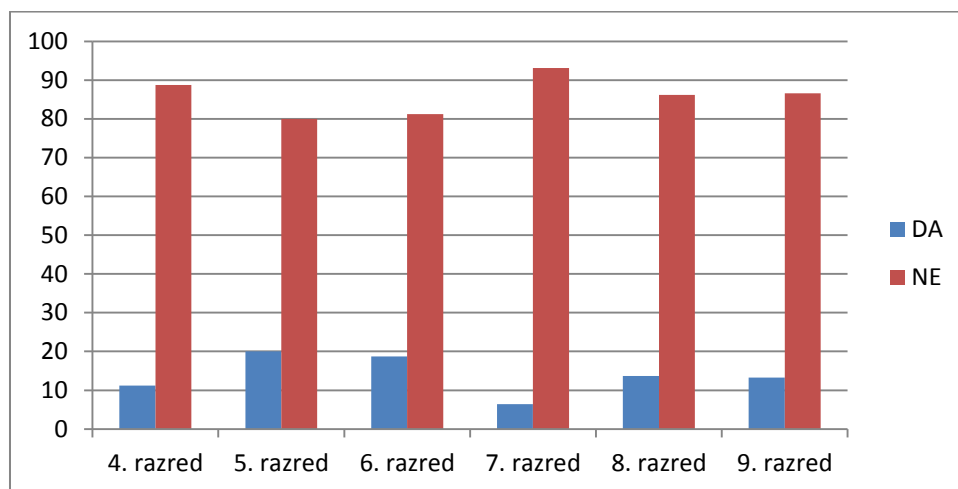
Ta graf nam pove, da večina otrok, ki so bili priča nasilju so povedali učiteljem in sami poskušali preprečiti nasilno dejanje.

7. Vprašanje: Si bil/a morda kdaj žrtev nasilja izven šole (fizičnega nasilja ali psihičnega nasilja)?

Tabela 8: Podatki o številu žrtev nasilja izven šole.

7. vprašanje	DA		NE		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	7	11,2	55	88,7	62	
5. razred	9	20,0	36	80,0	45	
6. razred	9	18,7	39	81,28	48	
7. razred	3	6,4	41	93,1	44	
8. razred	7	13,7	44	86,2	51	
9. razred	6	13,3	39	86,6	45	

Graf 7: Podatki o odstotku žrtev nasilja izven šole.

Ta graf nam pove, da skoraj večina učencev ni bila tarča nasilja izven šole.

Če si obkrožil/a DA, navedi kaj je bilo:

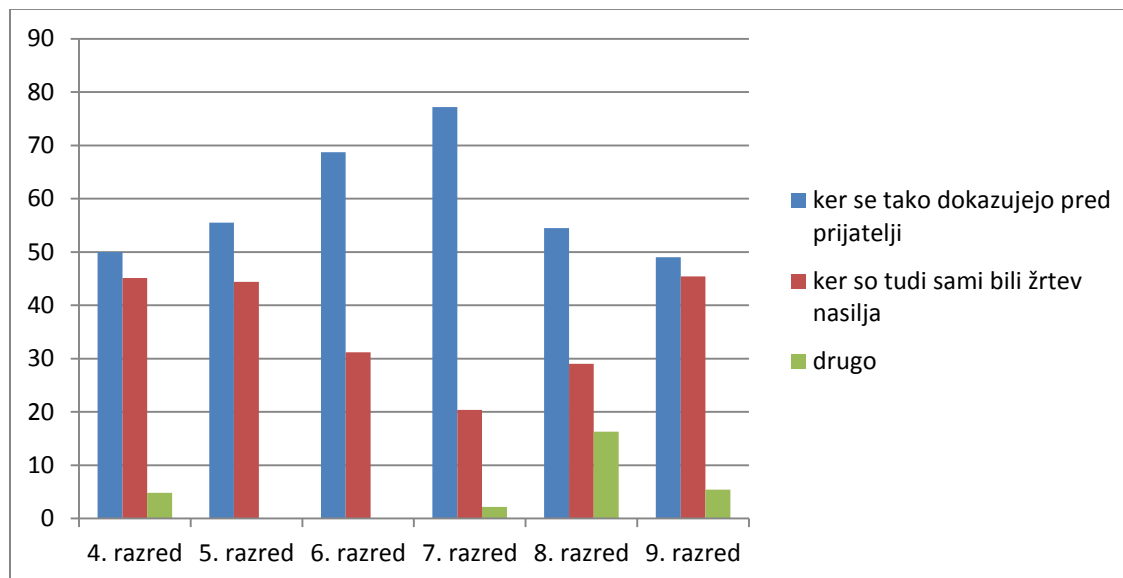
Učenci so največkrat navedli pretep (4), žaljenje (3), zasledovanje (2) in eden je zapisal izsiljevanje.

8. Vprašanje: Kakšen je po tvojem mnenju razlog, da so nekateri nasilni do drugih?

Tabela 9: Zakaj so nekateri nasilni?

8. vprašanje	Ker se tako dokazujejo pred prijatelji		Ker so tudi sami bili žrtev nasilja		Drugo		Skupaj	
	št.	%	št.	%	št.	%	št.	%
4. razred	31	50,0	28	45,1	3	4,8	62	
5. razred	25	55,5	20	44,4	0	0	45	
6. razred	33	68,7	15	31,2	0	0	48	
7. razred	34	77,2	9	20,4	1	2,2	44	
8. razred	30	54,5	16	29,0	9	16,3	55	
9. razred	27	49,0	25	45,4	3	5,4	55	

Graf 8: Zakaj so nekateri nasilni

Pod drugo so bili navedeni naslednji odgovori: ker so nesramni (7), da bi bili važni (5), ker želijo pozornost (4) in ljubosumje.

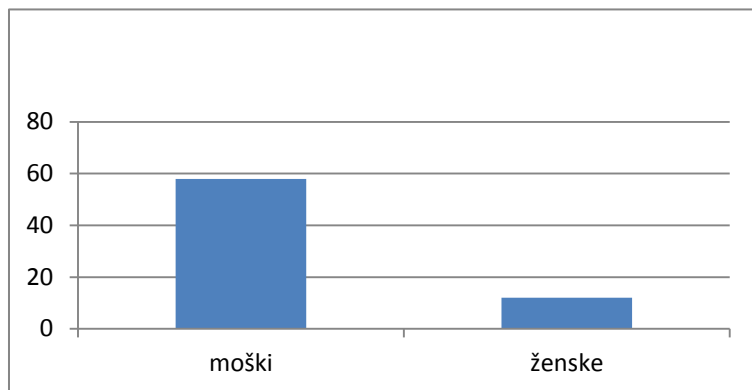
Iz tega grafa smo razbrale, da večina učencev meni, da so otroci nasilni, ker so tudi sami bili žrtev nasilja in ker se tako dokazujejo pred prijatelji.

4.2. Anketa starši

Starši so reševali spletno anketo. Na vprašanja je odgovorilo 70 staršev.

1. Spol

Graf 9: Število anketiranih staršev glede na spol

2. Starost

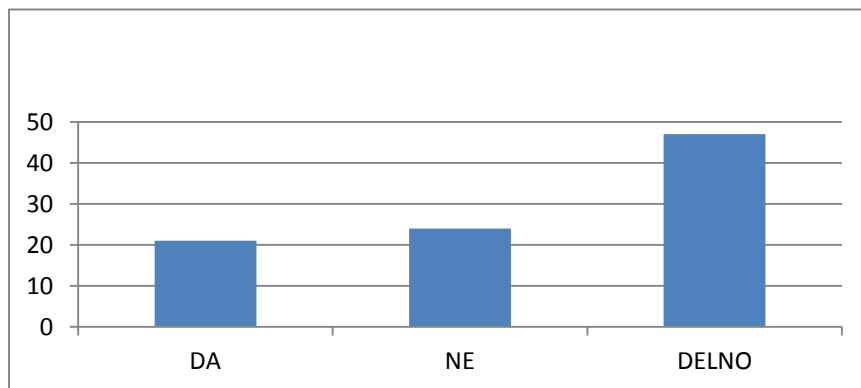
V anketi so sodelovali starši v starosti od 30 do 54 let.

3. Se vam zdi, da so učenci na naši šoli varni pred nasiljem vrstnikov?

Tabela 10 : Varnost pred nasiljem vrstnikov po mnenju staršev

odgovor	Število odgovorov	odstotek
DA	15	21
NE	17	24
DELNO	33	47

Graf 10 : Varnost pred nasiljem vrstnikov po mnenju staršev

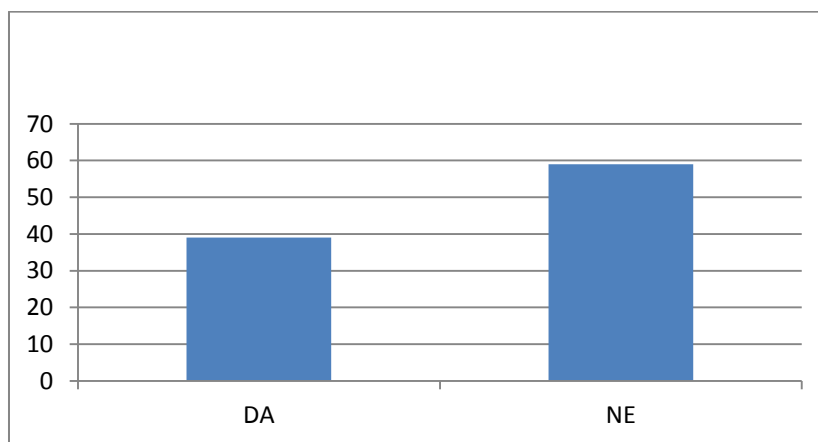

4. Je bil vaš otrok že kdaj žrtev nasilja v šoli?

Tabela 11: Število in odstotek otrok, ki so bili po mnenju staršev žrtev nasilja na šoli.

odgovor	Število odgovorov	odstotek
DA	27	39
NE	41	59

Graf 11 : Odstotek otrok, ki so bili po mnenju staršev žrtev nasilja na šoli.

5. Če ste odgovorili z DA, prosimo opišite, kaj se je zgodilo.

Tabela 12: Odgovori staršev, kakšno nasilje je bilo izvedeno na otroku

Število odgovorov	Odgovor staršev
6	sošolec je tepel sošolce
4	mislim, da se z fizičnim nasiljem na šoli dobro spopadajo. Težava je verbalno nasilje in psihično, predvsem izključevanje
3	grožnje starejšega učenca
1	sošolec je sina s komolcem v oko.
1	uničevanje lastnine, verbalno nasilje med učenci, verbalno nasilje učitelja
1	zafrkavanje s strani starejših učencev, skrivanje šolskih potrebščin oz. oblačil in obutve
1	v podaljšanem bivanju mu je sošolec vleknil hlače dol, učitelj pa ni reagiral
1	izsiljevanje
1	izločitev iz družbe
1	ko je šel domov, so ga zakopali v sneg in ga z ledenkami naribali tako, da je domov prišel odrgnjen in moker
1	neprimeren sošolec dela neprimerne stvari - otipavanje, žaljenje,....
1	na poti iz šole ga je nadlegoval učenec druge šole
1	otrok je imel modrice na roki, ker ga je sošolec uščipnil
1	nadlegovanje na stranišču.

6. Navedite vaše predloge za dejavnosti, ki bi omejile nasilje na šolah.

Tabela 13: Predlogi staršev za omejitev nasilja na šoli.

Število odgovorov	Odgovor staršev
34	več interesnih dejavnosti, pri katerih so otroci vključeni v druge socialne kroge - pomoč starejšim, prizadetim - dela, ki krepijo duha, obvezno prisostvovanje pri vsaj eni takšni interesni dejavnosti
27	več pooblastil učiteljem za kaznovanje
14	pogovor z učenci
9	pogovor z razredničarko
2	primer na OŠ Deskle
1	opozarjanje, pogovori, spremljanje
1	da se starši pogovorijo z otroki o vrstah nasilja in jim to podrobneje razložijo

4. 3. Intervju

Našo pedagoginjo, Aleksandro Borovnik, smo prosile, da nam je odgovorila na nekaj vprašanj. V svoji dolgoletni praksi ima veliko izkušenj pri delu z učenci in velikokrat se sreča s problemom medvrstniškega nasilja.

1. Kako pogosto pridejo učenci po pomoč zaradi nasilja?

Učenci pridejo po pomoč zaradi nasilja zelo pogosto. Vedo, da če ne povedo za problem, se bo nasilje nadaljevalo. O tem se z njimi pogovarjamo že od vstopa v šolo, zato pridejo in povedo, kakšne težave imajo.

2. Kakšni so najpogosteje vzroki za nasilje?

V zadnjem času opažamo, da prihaja do sporov med učenci in posledično do nasilja velikokrat zaradi sporov na spletnih omrežjih (fb), ko se učenci v popoldanskem času, ko »se družijo« preko računalnika skregajo in potem s tem nadaljujejo v šoli. Včasih je vzrok za nasilje zgolj nagajivost, ko učencu ponagajajo, ker vedo, da se bo ta razjezil in odzval na neprimeren način, kar izzove plaz nasilnih vedenj tako na eni kot na drugi strani.

3. Kaj priporočate žrtvam nasilja in kako ukrepate proti nasilnežem?

Takoj, ko je nekdo nasilen do vas, ali vam počne nekaj, kar vam povzroča neugodje, mu jasno in glasno povejte, da vam to ni všeč in da naj s tem preneha. Če kljub ponovnemu opozorilu ne preneha, poiščite zaupno osebo (razrednik, drug učitelj, svetovalna služba) in mu predstavite svoj problem.

V primeru trenutnega nasilja pa se obrnete na najbližjo odraslo osebo.

Vedno se v primeru nasilja pogovorimo tako z žrtvijo, kot z nasilnežem. Po presoji dodelimo nasilnežu vzgojni ukrep in mu naložimo določene naloge, da jih opravi. Seveda so vedno seznanjeni tudi starši, s katerimi sodelujemo tudi kasneje, ko spremljamo in vrednotimo izboljšanje vedenja nasilnega učenca.

4. Kdo se najpogosteje obrne po pomoč mlajši ali starejši učenci?

Po pomoč se obrnejo tako mlajši kot starejši učenci. Čeprav starejši običajno želijo stvari najprej urediti sami in jih velikokrat tudi uredijo. Kadar pa ne gre (in to se tudi dogaja), pridejo brez sramu, ne samo dekleta, tudi fantje iz višjih razredov in potožijo o svoji težavi.

5. Kaj mislite, da bolj prizadene učence: psihično ali fizično nasilje?

Vsako nasilje je nedopustno in ga ne smemo tolerirati. Fizično nasilje je bolj opazno in se ga takoj prepozna. Dosti bolj »nevarno« je psihično nasilje, ki lahko traja dalj časa, je prikrito, zato se ga tudi težje prepozna in na njega odreagira. Žrtve imajo lahko zaradi tega velike psihične težave.

6. So po projektu Povej manj pogosta nasilna dejanja na naši šoli?

Projekt Povej na nek način še vedno živi na naši šoli. Vsak razred ima določena pravila, ki se jih je potrebno držati in na kršitve se sproti reagira. Mislim, da je nasilnih dejanj na šoli manj, saj na njih takoj odreagiramo in nasilnežu preprečimo nadaljnjo agresivno vedenje oziroma spremljamo njegovo vedenje in se nanj vedno odzovemo.

7. Je po vašem občutku imel projekt Povej pozitivne učinke na šoli?

Mislim, da je imel projekt zelo pozitivne učinke na šoli. Veliko več se namreč pogovarjamo o nasilju, o prepoznavanju in preprečevanju. Učenci so bolj »osveščeni«, kaj vse pomeni nasilje in večinoma takoj opozorijo za nasilneža.

8. Je moč nasilje popolnoma izkoreniniti? Kakšno vlogo imajo pri tem učitelji in starši?

Nasilja verjetno ni mogoče popolnoma izkoreniniti, lahko pa se vsi trudimo, da ga je čim manj. Na vsak pojav nasilja je potrebno takoj odreagirati. To velja še posebej za učitelje v šoli.

Tudi starši imajo zelo velik vpliv pri tem. Otroke morajo naučiti primerne reagiranja na težavo in ne spodbujati nasilnega in maščevalnega vedenja npr. če te bo kdo udaril, ga udari nazaj. Veliko pozornost namenjamo tudi »opazovalcem«, torej tistim, ki niso ne žrtve in ne nasilneži, da tudi sami odreagirajo, kadar so priča nasilnemu vedenju .

9. Zakaj po vašem mnenju sploh prihaja do nasilja med vrstniki?

Zaradi uporabe moderne tehnologije (predvsem računalnikov) se otroci veliko premalo družijo neposredno s svojimi vrstniki. Večino časa preživijo na računalnikih in pred televizorji, kjer igrajo igrice z nasilno vsebino ali pa gledajo filme in risanke, kjer je veliko nasilja. Živijo v virtualnem, neresničnem svetu in ko pridejo v šolo, se ne znajo več normalno pogovarjati s sošolci in na normalen način reševati težav. Njihove igre so grobe in tega se po navadi sploh ne zavedajo.

10. Kakšne ukrepe bi morali na šoli še uvesti, da bi bilo nasilja manj?

Trenutno ne vidim potrebe, da bi uvedli kakšne dodatne ukrepe za zmanjšanje nasilja. Vsi zaposleni se trudimo z vzgledom, s kulturnim in primernimi odnosom, da bi bilo učencem in tudi nam kar najlepše v šoli. Seveda pa je potrebno takoj odreagirati na vsako dejanje, ki bi lahko vodilo v nasilje, če pa do njega pride, pa takoj ukrepati.

5. RAZPRAVA, INTERPRETACIJA REZULTATOV

Rezultati naših raziskav so pokazali, da je nasilje problem, s katerim se srečujemo vsak dan. Ugotovile smo, da o nasilju veliko razmišljamo in se o njem pogovarjamo. Tudi učenci sami ugotavljajo, da je med njimi veliko nasilja. V **hipotezi številka 1** smo predvidevale, da je nasilje na naši šoli prisotno. **Hipotezo smo potrdile**. Vendar primerjava naših rezultatov z rezultati ankete, ki je bila narejena pred leti, ko se je naša šola vključevala v projekt Povej!, je pokazala, da je nasilja občutno manj. Naša mentorica je poiskala rezultate takratne ankete, ki je bila narejena z namenom posnetka stanja. Ti podatki so pokazali, da je bilo 58 odstotkov učencev žrtev nasilja. Naša anketa kaže, da je žrtev za več kot polovico manj (tabela in graf 2). Podatek, da je nasilja manj, je potrdila tudi naša pedagoginja. Lahko sklepamo, da je projekt Povej! dal resnično pozitivne rezultate. To pa seveda ne pomeni, da lahko »spimo na lovorikah«. Nasilja je res manj, a vemo, da bo vedno prisotno, zato moramo neprestano delati na tem, da ga bomo omejili, kolikor se to da.

Da je nasilje na šoli še vedno prisotno, potrjujejo tudi odgovori staršev, ki navajajo, da so njihovi otroci bili žrtve nasilja. Najpogosteje so zapisali, da gre za pretepe, grožnje starejših nad mlajšimi, uničevanje lastnine, verbalno nasilje, izsiljevanje, izločitev iz družbe...(preglednica 1).

Učenci so nasilni predvsem zaradi tega, ker se tako dokazujejo pred prijatelji, ali pa so sami žrtev nasilja (graf in tabela 8).

Razveseljiv je tudi podatek, da se velika večina učencev na naši šoli počuti varno (graf in tabela 1). Izstopa mogoče 5. razred, kjer so rezultati, pri vedno in včasih, zelo skupaj. Mogoče je to zato, ker so še mlajši in se nasilnežem ne znajo postaviti po robu. Prav tako so mlajši učenci zapisali, da so bili tarča nasilja pogosteje, kot učenci višjih razredov (tabela in graf 2)

V **hipotezi številka 2** smo predvidevale, da se večina nasilnih dejanj zgodi na hodnikih. Rezultati ankete so **potrdili** hipotezo (tabela in graf 4). Mislimo, da je rezultat tak kot je zato, ker se med odmori učenci zadržujemo na hodnikih, kjer ni vedno prisoten učitelj. V razredu si nasilneži ne upajo terorizirati svojih žrtev, ker so tudi med odmori učitelji večinoma v razredu.

V 5. razredu so učenci velikokrat obkrožili, da do nasilja prihaja tudi v sanitarnih prostorih in v razredu. Predvidevamo da zato, ker se učenci ne selijo v druge učilnice.

V **3. hipotezi** smo zapisale, da sta pomembni obe vrsti nasilja: psihično in fizično. Rezultati ankete **to hipotezo potrjujejo**, saj velika večina učencev meni tako (tabela in graf 3). Pri tem je pomembno da ločimo med psihičnim in fizičnim nasiljem. V šoli smo pri razrednih urah imeli delavnice, na katerih smo govorili o vrstah nasilja. Na listu smo imeli zapisana nasilna dejanja, ki smo jih razvrstili v dve kategoriji. Zapise smo analizirali in komentirali naše odločitve.

Pomembno je, da prepoznamo nasilje, še pomembnejše pa je, da o tem spregovorimo. Najpogosteje zaupamo staršem in učiteljem – tako smo zapisale v **4. hipotezi**. Hipotezo smo **potrdile**, čeprav je veliko učencev, predvsem iz višjih razredov zapisalo, da konflikte rešujejo sami (graf in tabela 6). Mislimo, da to ni dobro, ker nimajo dovolj izkušenj in lahko pride samo do zaostritve situacije. Prav je, da zaupamo odraslim in povemo, če je kaj narobe. Ker če ne, se lahko nasilje nadaljuje, kar lahko povzroči poslabšanje uspeha v šoli ali privede celo do bolezni.

V intervjuju je naša pedagoginja povedala, da učitelji in svetovalna služba vedno odreagirajo, če pride učenec po pomoč. **Hipotezo številka 5 potrjuje** tudi dejstvo, da učenci zaupajo učiteljem in staršem svoje probleme.

Starši so s svojimi odgovori **delno potrdili našo 6. hipotezo**. Iz tabele 9 in grafa 10 je razvidno, da mislijo, da so njihovi otroci delno varni v šoli. Zapisali so tudi nekaj predlogov, kako bi lahko omejili nasilje na šoli (preglednica 2): več interesnih dejavnosti, pri katerih so otroci vključeni v druge socialne kroge - pomoč starejšim, prizadetim, dela, ki krepijo duha, obvezno prisostvovanje pri vsaj eni takšni interesni dejavnosti, več pooblastil učiteljem, pogovori z učenci, učitelji, starši in svetovalno službo in spremljanje nasilnih učencev.

6. DRUŽBENA ODGOVORNOST

V okviru naše teme: Nasilje na šoli, je pomembna tako odgovornost posameznika in družbe kot celote. Nasilneži se ne zavedajo, da lahko njihova dejanja vplivajo na žrtve. Lahko zbolijo ali pa tudi sami postanejo nasilni. Če nasilnih dejanj ne prepoznamo in jih ne omejimo, lahko rastejo in se razvijejo v kriminal. Vsak posameznik ima pravico, da se v okolju, kjer živi dobro počuti in nihče nima pravice, da mu to jemlje na krut način. V družbi in družini ne bi smelo biti nobene tolerance do nasilja.

Odgovornost posameznika je, da mora nasilna dejanja, ki jih zazna, prijaviti. V šoli učitelju ali svetovalni službi, če prihaja do nasilja v družini na Center za socialno delo ali policiji. Če smo priča nasilja na ulici, ukrepamo po lastni presoji, odvisno od situacije. Veliko preveč je ljudi, ki se obračajo stran in si zatiskajo oči pred nasiljem. Nočejo se vpletati, da potem sami ne bi imeli težav. Pri tem ima družba velik pomen, ker včasih tistega, ki prijavi nasilno dejanje, neprimerno obravnava.

Otroci imamo pravico, da se v šoli počutimo varno, prav tako imajo odrasli pravico, da se varno počutijo v službi. Mobing na delovnem mestu bi moral biti pod nadzorom tistih, ki so odgovorni za to, da uslužbenci zaradi tega ne trpijo. To je oblika nasilja nad odraslimi, ki lahko privede do bolezni in s tem posledično do odsotnosti na delovnem mestu, nižjih plač in poslabšanja socialnega stanja posameznika.

Nasilje v družini je v Sloveniji zelo pogosto. Na žalost je prevečkrat prikrito, ker žrtev nasilja ne upa povedati za zlorabe. Ko pride do večjih kaznivih dejanj, pa je običajno že prepozno. Policija bi se morala ob prijavi nasilja v družini vedno odzvati, ne pa ukrepati samo takrat, ko se že kaj zgodi.

Varno počutje je družbeno moralna vrednota, do katere imamo pravico vsi, ne glede na spol, raso in starost. Družba bi morala delovati v smeri, da bi se vsi tako tudi počutili.

7. ZAKLJUČEK

V nalogi smo ugotovile, da se nasilje na šoli še dogaja a vedno manj. Največ je pretepanja, verbalnega nasilja in izločenosti iz družbe, pa tudi zmerjanja, zbadanja in izsiljevanja.

Pomembno je, da žrtve nasilja niso tiho, ampak da povedo, kaj se jim dogaja. Zaupajo lahko komurkoli – staršem, učiteljem, svetovalni službi, sorodnikom ali prijateljem. Včasih je otroku lažje, če se zaupa osebi, ki ga ne pozna. Taki lahko pokličejo na telefonsko številko, ki je namenjena otrokom v stiski.

Učenci sami ugotavljajo, da je med njimi veliko nasilja. Nekateri ga vidijo kot resen problem, drugi pa menijo, da je to le neka vrsta igre, ki je v bistvu neškodljiva. Dobro ločijo med fizičnim in psihičnim nasiljem, vendar ne pomislijo, da smo eni bolj občutljivi, drugi manj. Nekoga lahko prizadene že grd pogled, drugi prenese mnogo več.

Do nasilja prihaja povsod, največ pa na šolskih hodnikih, največkrat zato, ker se skušajo posamezniki tako dokazovati pred sošolci in prijatelji ali pa so bili sami žrtev nasilja.

Iz intervjuja je razvidno, da se o nasilju v šoli veliko pogovarjamo, učenci odraslim večkrat zaupajo svoje težave, izpostavljen je bil problem sporov na spletnih omrežjih (fb).

Naša naloga govori predvsem o žrtvah nasilja. Mislimo, da bi se morali posvetiti tudi tistim, ki nasilje izvajajo. Nasilneži so lahko v stiski, iz katere ne vidijo drugega izhoda, kot da izvajajo nasilje nad drugimi, ki so občutljivi in dovzetni. To je eno izmed izhodišč za naše nadaljnje raziskovalno delo. Zanimivo bi bilo opraviti še nekoliko širšo raziskavo in poiskati povezave med tistimi, ki so že sami bili žrtve nasilja, kasneje pa so tudi sami nasilni do drugih. Ali nasilje, ki so ga bili deležni vpliva na njihovo kasnejše ravnanje? Prav tako bi se nam zdelo zanimivo natančneje analizirati spol in starost nasilnežev in žrtev. Verjetno bi nam ti podatki povedali še veliko več o dogajanjih na naših šolah.

Primerjale bi lahko tudi nasilje v mestnih in podeželskih šolah, ali pa bi izbrale po eno šolo na različnih koncih Slovenije.

Zanima nas tudi tema Nasilje v družini, vendar je to zelo občutljiva in delikatna tema, ki se je bomo lotile mogoče v srednji šoli.

Kaj bi lahko v nalogi izboljšale? Prav bi bilo, da bi v anketo vključile vse učence, tudi 1. VIO, želele bi večji odziv staršev, anketirale bi lahko tudi učitelje in vprašale našo šolsko zdravnico, kakšne so njene izkušnje s problematiko nasilja.

Raziskovalna naloga Nasilje na šoli je naša druga raziskovalna naloga. S to raziskovalno nalogo smo izvedele veliko o nasilju na šoli.

O nasilju veliko razmišljamo, ga večkrat z zanimanjem spremljamo in se sprašujemo, do kod sploh lahko vodi. Ga je mogoče ustaviti? Ne. Lahko pa vsi skupaj naredimo veliko, da ga omejimo na minimum.

8. VIRI IN LITERATURA

Knjižni viri:

Habbe, J., Nasilje in varnost otrok v šolah. 2000, Ljubljana, LISac & LISac.

Musek, J.; Pečjak, V., Psihologija. 2001, Ljubljana, EDUCY.

Lawson, T., etc., Sociologija: shematski pregledi, 2004, Ljubljana, Tehniška založba Slovenije.

Spletni viri:

<https://www.google.si/search?q=projekt+povej&biw> (20. 1. 2015, 16.30)

zavod-emma.si/o-nasilju/nasilje-nad-otroki/ (10. 12. 2014, 15.00)

Viri slik:

Slika 1: <http://www.zurnal24.si/z-nasilnezi-pod-preprogo-clanek-99742> (20. 1. 2015, 15.30)

Slika 2: http://www.otroci.si/zakonodaja/projekt_povej_spregovorimo_o_nasilju_med_otroki
(20. 1. 2015, 15.00)

Drugi viri:

- anketa za učence (januar, 2015)
- anketa za starše (januar, 2015)
- intervju (Aleksandra Borovnik, 15. 12. 2014, 14.00)

9. PRILOGA 1: Spletna anketa za starše – nasilje na šoli

Smo osmošolke. V sklopu psihologije smo se odločile za raziskovalno nalogo na temo nasilja na šoli. Prosimo, da odgovorite na vprašanja. Anketa je anonimna. Hvala za vaš trud in čas.

1. Spol (obkrožite)

M   Ž

2. Starost (vpišite)

_____

3. Se vam zdi, da so učenci na naši šoli varni pred nasiljem vrstnikov?

- a) DA
- b) NE
- c) DELNO

4. Je bil vaš otrok že kdaj žrtev nasilja v šoli?

- a) DA
- b) NE

5. Če ste odgovorili z DA, prosimo opišite, kaj se je zgodilo.

6. Navedite vaše predloge za dejavnosti, ki bi omejile nasilje na šolah.

10. PRILOGA 2: Anketa učence

Smo osmošolke. Delamo raziskovalno nalogo: Nasilje v šoli. Prosimo, da odgovoriš na vprašanja povezana s to temo. Vzemi si čas, preberi vsako vprašanje in nanj odgovori. Hvala za tvoj trud in čas.

Razred (zapiši): _____

Spol (obkroži):   M   Ž

1. V šoli se počutim varno. (obkroži)
  - a) Vedno.
  - b) Včasih.
  - c) Nikoli.
2. V šoli sem že bil/a tarča nasilja. (obkroži)
  - a) DA
  - b) NE

Če si obkrožil/a DA, zapiši, kaj je bilo:

_____

Komu si povedal, kaj se je zgodilo? (zapiši)

_____

Je ta oseba ukrepala? Kako? (zapiši)

_____

3. Kaj meniš, katera oblika nasilja žrtev najbolj prizadene? (obkroži)
  - a) Psihično nasilje.
  - b) Fizično nasilje.
  - c) Obe vrsti nasilja.
4. V katerih šolskih prostorih meniš, da se najpogosteje izvaja nasilje?
  - a) V razredu.
  - b) Na hodnikih.
  - c) V sanitarnih prostorih.
  - d) Drugo : _____.

5. Obkroži nasilna dejanja, ki si jim bil/a že kdaj priča v šoli.
- a) Zmerjanje drugih.
  - b) Grožnje sošolcem.
  - c) Norčevanje.
  - d) Brcanje in pretepanje .
  - e) Drugo : _____.
6. Kako si ravnal/a, če si bil/a priča nasilnemu dejanju? (obkroži)
- a) Delal/a sem se, kot, da ničesar nisem opazil/a.
  - b) Povedal/a sem staršem.
  - c) Povedal/a sem učiteljem.
  - d) Poskusil/a sem preprečiti nasilno dejanje.
  - e) Drugo : _____.
7. Si bil/a morda kdaj žrtev nasilja izven šole (fizičnega nasilja ali psihičnega nasilja)? (obkroži)
- a) DA
  - b) NE

Če si obkrožil/a DA, navedi kaj je bilo:

---

8. Kakšen je po tvojem mnenju razlog, da so nekateri nasilni do drugih?
- a) Ker so tako dokazujejo pred prijatelji.
  - b) Ker so tudi sami bili žrtev nasilja.
  - c) Drugo : _____.